

Σοφοκλέους Αντιγόνη, Επεισόδιο Α΄, στίχοι 280-331

ΚΡ. Παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κάμῃ μεστῶσαι λέγων, 280
μὴ ἴφρευεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἄμα
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
Πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην
ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας 285
ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
ἦ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοῦς;
Οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί, 290
κρυφῆ κἀρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ
λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
Ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος 295
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε· τοῦτο καὶ πόλεις
πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων,
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
χρηστάς πρὸς αἰσχροῦ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν
πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν 300
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
Ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἦνυσαν τάδε,
χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
Ἄλλ', εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
εὔ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω, 305
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ὕβριν,
ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον 310
τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε καὶ μάθηθ' ὅτι

Πάψε πρὶν με γεμίσεις οργή με τα λόγια σου
μη βρεθείς γέρος και ανόητος συνάμα.
Γιατί λες πράγματα απαράδεκτα όταν λες ότι οι θεοί
είχαν ἔγνοια για αυτόν εδώ τον νεκρό.
Ποιο από τα δύο, επειδή θέλησαν να τον τιμήσουν
ως ευεργέτη τον ἔθαψαν αυτόν, ο οποίος στους περίστουλους
ναοὺς ἤρθε να βάλει φωτιά και στα αφιερώματα
και τη γη εκείνων και τους νόμους να καταστρέψει;
Ἡ μήπως βλέπεις τους θεοὺς να τιμούν τους κακοὺς;
Ὅχι, δεν είναι δυνατόν. Αλλά αυτά από παλιά στην πόλη
ἄνδρες που με δυσκολία υπέφεραν τη διαταγή μου σιγομουρμούριζαν
κρυφά, κουνώντας το κεφάλι τους ούτε κάτω από το ζυγὸ
ἐβάζαν τον τράχηλο υπάκουα, ὅπως ὀφείλαν, για να πειθαρχήσουν σε μένα.
Από αυτούς το ξέρω καλά εκείνοι
παρασυρμένοι με λεφτά τα ἔκαναν αυτά.
Γιατί ὅπως το χρήμα ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους
κανένα κακό δεν βλάστησε. Αυτό και πόλεις
εκπορθεῖ, αυτό τους ἀνδρες βγάζει από τα σπίτια τους,
αὐτὸ διδάσκει και ἀλλάζει τις δίκαιες γνώμες
των ἀνθρώπων ὡστε να στρέφονται σε ἀδίκες πράξεις.
Και δείχνει στους ἀνθρώπους πανουργίες
και κάθε ἀνόσιο ἔργο να γνωρίζουν
Ὅσοι ὁμως παίρνοντας χρήματα τα ἔκαναν αυτά
κατάφεραν ἀργά ἢ γρήγορα να τιμωρηθοῦν.
Ἀλλά αν τιμῶ και σέβομαι ἀκόμα τον Δία
καλά να το ξέρεις αυτό, με ὄρκο σου το λέω,
αν το δράστη αὐτοῦ του τάφου
δεν τον βρεῖτε και δεν τον παρουσιάσετε σε ἐμένα
ο Ἄιδης δεν θα είναι ἀρκετός για σας, πρὶν
ζωντανοὶ στην κρεμάλα φανερώσετε αὐτή την παρανομία,
για να μάθετε ἀπό που πρέπει να ζητάτε το κέρδος
και στο ἐξῆς ἀπὸ ἐκεῖ να το ἀρπάξετε και να καταλάβετε ότι

οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.

Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχυρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας

ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

ΦΥ. Εἰπεῖν δὲ δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

315

ΚΡ. Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥ. Ἐν τοῖσιν ὡσὶν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνη;

ΚΡ. τί δὲ ῥυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὄπου;

ΦΥ. Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὤτ' ἐγώ.

ΚΡ. Οἶμ', ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

320

ΦΥ. Οὐκ οὖν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡ. Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΥ. Φεῦ·

ἢ δεινὸν ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡ. Κόμπυε νυν τὴν δόξα· εἰ δὲ ταῦτα μὴ

φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ' ὅτι

325

τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥ. Ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ'· ἐὰν δέ τοι

ληφθῇ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,

οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.

Καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς

330

σωθεὶς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

δεν πρέπει να θέλετε να κερδίζετε από παντού.

Γιατί από τα παράνομα κέρδη τους περισσότερους

θα δεις να χάνονται παρά να έχουν σωθεί.

ΦΥ: Θα μου επιτρέψεις να μιλήσω ή να γυρίσω και έτσι να φύγω;

ΚΡ: Δεν καταλαβαίνεις ότι και τώρα μιλάς ενοχλητικά;

ΦΥ: Στα αυτιά ή στην ψυχή ενοχλείσαι;

ΚΡ: Τι λοιπόν; Προσπαθείς να καθορίσεις από που νιώθω ενόχληση;

ΦΥ: Ο δράστης ενοχλεί την ψυχή σου και εγώ τα αυτιά σου.

ΚΡ: Αλίμονο! Πόσο φλύαρος φαίνεται πως έχεις γεννηθεί.

ΦΥ: Πάντως αυτό το έργο δεν το έχω κάνει ποτέ.

ΚΡ: Και μάλιστα αφού πούλησες την ψυχή σου για χρήματα.

ΦΥ: Αλίμονο!

Είναι φοβερό αυτός που έχει την εξουσία να σχηματίζει λανθασμένες αντιλήψεις.

ΚΡ: Κάνε αστεία με τη λέξη «δόξα». Αν όμως

δεν μου φανερώσετε τους δράστες θα ομολογήσετε ότι

τα ανέντιμα κέρδη φέρνουν συμφορές.

ΦΥ: Μακάρι να ανακαλυφθεί και κάτι περισσότερο, εάν όμως

συλληφθεί ή όχι, γιατί αυτό θα το κρίνει η τύχη,

με κανένα τρόπο δεν θα με ξαναδείς εδώ.

Γιατί και τώρα που σώθηκα χωρίς να το ελπίζω και να το περιμένω

χρωστώ στους θεούς μεγάλη ευγνωμοσύνη.